

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA YÖNELİK MUTLULUKLARININ İNCELENMESİ THE STUDY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS' HAPPINESS TOWARDS SCHOOL

Ali YALÇIN

aliycnn77@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8421-3924

Nurullah AYTEN

Rahmi Tokay Ortaokulu Yalova

aytennurullah@gmail.com

ORCID: 0000-0003-3680-6017

Sibel KAYA AYTEN

Saffet Çam Ortaokulu Yalova

sibelkayaayten@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5715-1836

Muharrem ÖZALP

Halide Edip Adıvar Anaokulu Batman

muharrem.ozalp13@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8006-2735

ÖZET

Geliş Tarihi:

23 Ekim 2022

Kabul Tarihi:

26 Aralık 2022

Yayın Tarihi:

30 Aralık 2022

Anahtar Kelimeler

İlkokul

Mutluluk

Okul mutluluğu

Keywords

Primary school

Happiness

School happiness

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin okula ilişkin mutluluklarını belirlemektir. Bu araştırma, karma yöntem araştırmalarında çeşitleme desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır: Bunlardan biri ilkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeği diğeri de görüşme formudur. Araştırma basit seçkisiz örneklem yöntemine göre Yalova il merkezinde bulunan bir devlet okulunda eğitim gören 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin katılımıyla toplam 196 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. İlkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeği aracından elde edilen bilgiler, SPSS programına girilmiş ve daha sonraki ikili grupların karşılaştırılmasında parametrik tekniklerden bağımsız gruplar için t-testi ve betimsel sonuçlarına yer verilmiştir. Görüşme formunda elde edilen veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre öğrencilerin okul mutlulukları arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Öğrencilerin okul mutluluğu ile ilgili düşünceleri olumlu olduğu söylenebilir. Özellikle okulda arkadaşlarıyla vakit geçirdiklerinde, etkinlik ve sportif faaliyetlere katıldıklarında kendilerini daha mutlu hissettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin düşüncelerine göre öğretmen ve okul idaresinin olumlu tutum ve davranışlarda bulunması öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını olumlu yönde etkilemektedir. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda öğrencilerin okul mutluluğunu destekleyecek etkinliklere ağırlık verilmelidir.

ABSTRACT

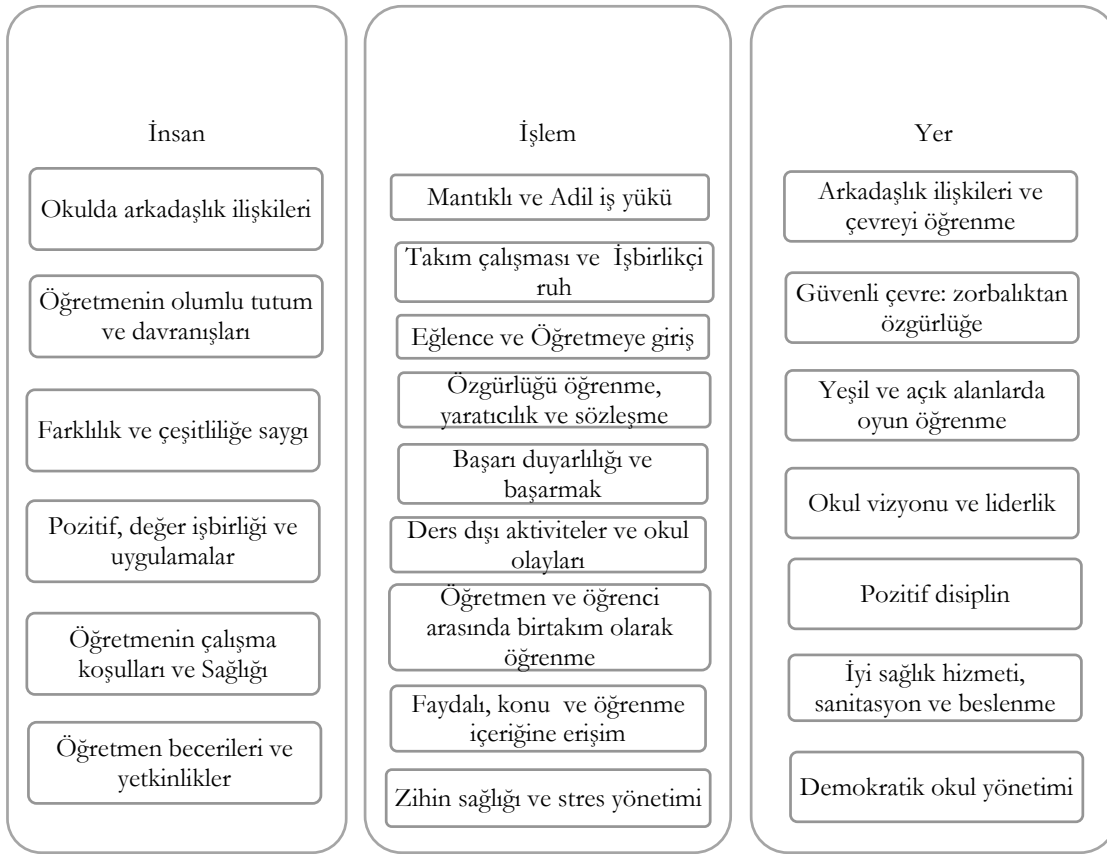
The aim of this research is to determine primary school students' happiness about school. This research was carried out in accordance with the mixed method triangulation design. Two data collection tools were used in this study: One of them is the "School Happiness Scale for Primary School Children" and the other is the interview form. The sample of the research was carried out with a total of 196 students with the participation of 3rd and 4th grade students studying in a public school located in the city center of Yalova. The information obtained from the school happiness scale tool for primary school children was filled into the SPSS program, and then the t-test and descriptive results for groups independent of parametric techniques were run in the comparison of paired groups. The data obtained in the interview form were analyzed by content analysis. According to the results of this research, there was no significant difference between the school happiness of the students according to the gender and grade level variable. It can be said that students' thoughts about school happiness are positive. Especially when they spend time with their friends at school; They stated that their school happiness increased due to activities and a fun environment. In addition, according to the students' thoughts, positive attitudes and behaviors of the teachers and school administration affect the happiness of the students towards the school in a positive way. In line with the results of the research, activities that will support the school happiness of the students should be emphasized.

Giriş

Okul, öğrencilerin mutlu bireyler olarak yetişmesini sağlar. Çünkü öğrencilerin okulda mutlu olmaları, onların akademik başarılarını arttırmakta ve olumlu davranışlar sergilemelerini sağlamaktadır. Okul, öğrencilere bilişsel becerilerle beraber onların yaşamlarında mutlu olmalarını sağlayacak ortamlar da sunar. Özellikle öğrencilerin, okula yönelik olumlu bir algıya sahip olması onların okulda başarılı ve mutlu olmalarını destekler. Bu nedenle okul ortamlarında uygulanan etkinlikler, sosyal ve kültürel faaliyetler, çocukların mutlu olmalarında etkilidir (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2016; 2022). Çünkü okul, bireyin düşünce, davranış ve duyguları üzerinde etkili olmaktadır. Dolayısıyla okul, birey ve toplum için sadece bir öğrenme merkezi değil aynı zamanda bir yaşam alanı olarak görülebilir (Kırnık, Özkul, Dönük, Altunhan & Altunkaynak, 2021). Bu nedenle okul, öğrencilerin toplumsal yaşamda mutlu bireyler olarak yetişmesinde bir araç olarak görülebilir. Bu açıklamalar doğrultusunda mutluluk kavramı ve içeriği ile ilgili bilgi vermenin, konunun anlaşılabilirliği açısından yararlı olduğu düşünülmektedir.

Mutluluk kavramı, insanlık tarihinin başlangıcından itibaren her insanın hissettiği bir duygu olarak ele alınmıştır. Bu nedenle mutluluk kavramı, çocuğun ilk yaşamından itibaren bildiği ve tanıdığı duygulardan biridir (Harter, 1983). Mutluluk, bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu olarak belirtilmiştir (Türk Dil Kurumu, [TDK], 2022). Bir başka çalışmaya göre mutluluk, insanın kendisini iyi hissetmesi, hayattan keyif alması, neşelenme, sağlıklı bir hayat sürme, özgürlük, huzurlu bir aile ortamı, sevmek, sevilmek, yaşadığı anın değerini bilme şeklinde tanımlanmaktadır (Gökdemir-Dumludağ, 2011). Bu tanımlamalardan anlaşıldığı üzere mutluluk kavramının hem bilişsel hem de duygusal anlamının olduğu görülmektedir (Özgenel & Bozkurt, 2020). Bu bağlamda mutlu bireylerin yaşamlarında daha başarılı olduğu, ayrıca iş performanslarının da yüksek olduğu söylenebilir (Linley, Joseph, Harrington & Wood, 2006). Bu açıklamalardan hareketle öğrencilerin okula yönelik mutluluklarının gelişiminde, aile, çevre ve bireysel mizacı etkili rol oynadığı söylenebilir. Söz konusu bunların dışında öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunların içerisinde öğrencilerin okula yönelik tutumları, beklentileri, bakış açıları ve okulda geçirdikleri zamanın etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle öğrencilerin okul mutluluğu üzerinde psiko-sosyal etkenlerin varlığı göz önüne alındığında, okul mutluluğunu sağlanması adına okulun paydaşlarından olan öğretmenler, idareciler ve diğer insanlara da önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir (Fidan, 2020; Özdemir, Hiçde & Sağkal, 2021, s. 114). Çünkü günümüz modern eğitim anlayışı, çocukların kendilerini daha iyi hissetmelerini ve pozitif bir yaşantıya sahip olmaları için bütüncül bir eğitim anlayışı hedeflemektedir. Böylece iyi ve nitelikli bir eğitim sistemi sayesinde, çocukların mutlulukları da gelişebilir (Linley, vd., 2006; Weintraub & Bor Haim Erez, 2009)). Bu nedenle sağlam ve sağlıklı bir ruh yapısına sahip bireylerin yetişmesi için okulda mutlu bir çevre ortamının olması önemlidir (Özdemir, vd., 2021; Sezer & Can, 2019). Dolayısıyla, okul mutluluğu gibi önemli bir konunun, eğitimciler ve diğer insanlar için önemini ortaya koyacak çalışmaların varlığına her zaman ihtiyaç duyulmaktadır.

Öğrencilerin okul mutluluğu ile ilgili yurtiçi ve yurt dışında birçok araştırma yapılmıştır. İlk olarak yurt içinde yapılmış araştırmalar incelendiğinde, ilkokul çocuklarının okul mutluluğu ve okul mutluluğunu etkileyen etmenler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir (Can, 2004; Demirel, 2010; Özbesler & Duyan, 2009; Demirtaş, 2010; Özer, Gençtanırım & Ergene, 2011; Döş, 2013; Özdemir, vd., 2021). İlgili yurt dışı literatüründe ise çocuklara göre mutluluk kavramının ne anlam ifade ettiği (Giacomoni, Souza & Hutz, 2014), insanlığının yetişkinlik döneminden psikolojik etmenlere kadar mutluluğun etkisi (Hezomi, Allahverdipour, Jafarabadi & Safaian, 2016), çocuklarda mutluluk ve mutluluğun psikolojisi konulu çalışmaların ağırlıkta olduğu görülmektedir (Holder & Coleman, 2008; Holder & Callaway, 2010; Salavera, Usán, Pérez, Chato & Vera, 2017). Son dönemlerde bölgesel ve ülke temelli okul mutluluğu ile ilgili proje çalışmaları ve yıllık raporların yaygınlaştığı görülmektedir (UNESCO, 2016; Adler & Seligman, 2018). Literatürdeki bu açıklamalardan da anlaşıldığı üzere öğrencilerin okulda mutlu olmalarını sağlayacak etkinliklerle donatılması, mutlu bireylerin yetişmesi adına ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Özellikle okulda mutlu bir ortamın olması ve mutluluğu destekleyecek alanların yaratılması öğrencilerin mutlu bireyler olmasını sağlayabilir. Bu nedenle UNESCO gibi kuruluşlar, mutlu okul proje çalışmalarını öğrencilerin mutlu bireyler olmasını desteklemektedir. İlgili literatüre dikkat çekmek ve konunun önemini belirtmek adına UNESCO'nun mutlu okul ile ilgili düşüncesi şekil 1'de belirtilmiştir (UNESCO, 2016, s. 13).

Şekil 1. UNESCO Mutlu Okul Projesi (UNESCO, 2016, s.13)

Şekil 1’de mutlu bir okulda var olması gereken niteliklerden bahsedilmiştir. Çünkü okul mutluluğu demek, çocukların mutlu olması demektir. İlgili literatürden (Can, 2004; Döş, 2013) hareketle okul mutluluğu sadece ortaokul ve lise öğrencileri için değil; ilkökul öğrencileri için de önem arz etmektedir. Özellikle okulda mutlu olan çocukların evde aileleriyle toplumsal ilişkilerde daha başarılı olabilir ve arkadaş çevrelerinde de olumlu davranışlar gösterebilir. Bu açıklamalar doğrultusunda araştırmanın temel amacı, ilkökul öğrencilerinin okula ilişkin mutluluklarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. İlkokul öğrencilerinin okula yönelik mutlulukları, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. İlkokul öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri nelerdir?

Bu araştırmanın amacı ve alt soruları ışığında yanıtlar aranmıştır. Araştırmada okuyucuya genel ve özet bilgiler sunmak için tablo ve şekillerde cümle ve kelimeler olabildiğince kısaltılmıştır. Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik vermiş olduğu bilgiler, ilgili literatürde, öğretmen, idareci ve aileler için bazı tespitler sunması açısından önemlidir.

Yöntem

Bu bölümde, çalışmanın türü, veri toplama araçları, geçerliği ve güvenilirliği, veri toplama süreci, verilerin analizi ile ilgili yöntemsel konulara yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma karma yöntem çalışması olarak tasarlanmış ve karma yöntem desenlerinden çeşitleme deseni ile yürütülmüştür. Nitekim karma yöntemde nicel ve nitel yaklaşımlar birlikte kullanılmakta ve araştırmanın amacını daha iyi anlamamızı sağlamaktadır (Creswell, 2006). Karma yöntemde çeşitleme deseninin en önemli özelliği nicel ve nitel veri araçlarıyla çoklu veri toplayarak verileri zenginleştirmektir (Johnson & Christensen, 2014). Bu bağlamda

bu araştırmada, karma yöntem deseninin doğasına uygun olarak nicel ve nitel veri araçları bir arada kullanılmıştır. Özellikle nicel bulguların sonuçlarını desteklemek amacıyla nitel verilerden de destek alınmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evreni Yalova ili 2021-2022 eğitim öğretim yılında toplam 53 kamu okulunda (İlkokul-Ortaokul) toplam 14.503 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme basit seçkisiz örneklem yöntemine göre Türkiye’de Yalova il merkezinde bir devlet okulunda bulunan 3. ve 4. sınıf ilkokul öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya toplam 196 öğrenci katılmıştır. Bu örneklem türünün seçilme gerekçesi, ulaşılabilirlik, maliyet ve zaman açısından kolaylıklar sağlamasıdır (Büyüköztürk, çakmak, akgün, karadeniz & demirel, 2014; Karasar, 2018). Ayrıca bu örneklem türünde evreni oluşturan birimlerin seçilme şansının eşit olduğu belirtilir (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004). Araştırmanın katılımcılarına ait demografik bilgiler, tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	F
3. Sınıf	Erkek	47
	Kız	50
4. Sınıf	Erkek	54
	Kız	45
Toplam		196

Tablo 1’de katılımcıların demografik bilgileri verilmiştir. 3. Sınıfta 47 erkek, 50 kız öğrenci olmak üzere toplam 97 katılımcı yer almıştır. 4. Sınıfta 54 erkek, 45 kız öğrenci olmak üzere toplamda 99 öğrenci, araştırmaya katılmıştır. 3. ve 4. sınıfta bulunan ve araştırmaya katılan erkek ve kız öğrencilerinin toplamı, 196’dır.

Veri Araçları ve Toplanması

Bu araştırmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan biri nicel bir ölçme aracı olan ve Özdemir, Hiğde & Sağkal, (2021), tarafından geliştirilen ilkokul çocukları için okul mutluluğu isimli ölçek; diğeri ise nitel bir ölçme aracı olan öğrencilerin okul mutluluğuna ilişkin düşünceleri isimli görüşme formudur. İlk önce ilkokul çocukları için okul mutluluğu isimli ölçeğin özelliklerine bakıldığında, öğrencilerin daha rahat ve kolay cevaplamaları için 3’lü Likert bir derecelendirme anahtarı (1=Hiçbir zaman, 2=Bazen, 3=Her zaman) kullanılmıştır. Bu ölçek, bu araştırmada 101 erkek ve 95 kız öğrenci olmak üzere toplam 196 öğrenciye uygulanmıştır.

Bu araştırmada kullanılan bir diğeri veri toplama aracı olan öğrencilerin okul mutluluğuna ilişkin düşünceleri isimli görüşme formu, yarı yapılandırılmış görüşme stratejisine uygun olarak hazırlanmış ve görüşme yapılan tüm katılımcılara sorular sorulmuştur (Büyüköztürk, vd., 2014). Yarı yapılandırılmış görüşmede katılımcılara kendi düşüncelerini açıklamaları için açık uçlu sorular yöneltilir (Merriam, 2013, s. 88). Bu araştırmada görüşme formunda belirtilen sorular oluşturulmadan önce 2 alan uzmanı ve 2 öğretmene dil ve konu içeriği açısından danışılarak son şekli verilmiştir. Konudan uzaklaşmadan uygun sorular hazırlanmaya çalışılmıştır. Daha sonra görüşme formunda yer alan 4 tane açık uçlu soru, yazılı bir şekilde öğrencilere verilmiş ve doldurmaları istenmiştir. Araştırmada görüşme formunda belirtilen sorular şunlardır:

- Okulda sizi en çok mutlu eden şeyler nelerdir, örnek veriniz?
- Okulda sizi en çok mutlu eden olay neydi, örnek veriniz?
- Okulunuzda en çok neler yaparak güzel zaman geçiriyorsunuz?
- Mutlu okul neye benzer? Yazınız.

Araştırmanın amacına göre veri araçları belirlendikten sonra veri toplama sürecine geçilmiştir. Bu bağlamda veriler, Türkiye’de Yalova il merkezinde bulunan bir devlet okulunda, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı güz döneminde, 3 ve 4. sınıf ilkokul öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Özellikle uygulama öncesinde, katılımcılar bilgilendirilmiş ve onamları alınmıştır. Araştırmaya katılım, gönüllülük ilkesi esas alınmıştır. İlkokul öğrencileri görüşme formunda belirtilen açık uçlu soruları cevaplarırken çevreden etkilenmeden doldurabilmeleri için uygulama süreci, ilgili araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Öğrencilerin ölçekleri nasıl yanıtlayacaklarına ilişkin bilgi de verilmiştir. Ayrıca okul psikolojik, danışmanlık ve rehberlik öğretmenlerinden destek alınarak ders saatlerinde sınıf ortamında gruplar halinde uygulanmıştır. Araştırmanın uygulama sürecinde bir zorluk yaşanmamıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada ölçekten elde edilen veriler ile katılımcılara ait demografik bilgiler, önce SPSS (24) programına girilmiş, daha sonra verilerin normal bir dağılıma sahip olduğu belirlendikten sonra parametrik test tekniklerinden bağımsız gruplar için t-testi ve betimsel istatistiklere ait sonuçlar kullanılmıştır. Ölçekten çıkan sonuçlar test edilirken .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Analiz işlemleri yapıldığında öncelikle betimleyici istatistikler hesaplanmış ve gerekli kontroller sağlandıktan sonra tablolarda sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Öğrencilerin okul mutluluğuna ilişkin düşünceleri isimli görüşme formundan elde edilen veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinin temel amacı, kavram ve bağlantılardan yola çıkılarak anlam oluşturma ve bunun sonucunda tema veya kategoriler oluşturma sürecidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu süreçte veriler, öncelikle sorular boyutunda ele alınmış, her soruya ilişkin elde edilen veriler kodlanmıştır. Kodlama işlemi ilk başta elle

yapılmış, kâğıtlar üzerinde notlar alınmış daha sonra veriler, sistemli ve düzenli bir şekilde bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Daha sonra kodlar bir araya getirilerek bir bütünlük oluşturulmuştur. Söz konusu nitel araştırmalarda kodlanan veriler, tablolarda frekans ve sayısal verilerle desteklenebilir (Büyüköztürk, vd., 2014, s. 246). İlgili alan uzmanlarının da görüşü alındıktan sonra anlamlı hale getirilen kodlardan temalar ortaya çıkmıştır. Son olarak kodlar, ilgili temalar başlığında tablo ve şekillere aktarılmış ve yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu araştırmada nicel veri araçlarında biri olan ilkökul çocukları için mutluluk ölçeğinden elde edilen verilerin güvenilirlik analizleri için Cronbach Alfa a iç tutarlılık güvenilirlik kat sayısı .71 olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak ve arttırmak adına 3 alan uzmanı ve 2 öğretmenle eşgüdümlü çalışılmıştır. Görüşme formundan elde edilen veriler, iki alan uzmanı tarafından incelemiş ve daha sonra veriler eş güdümlü bir şekilde kodlanmaya başlanmıştır. Araştırmanın amacı ve soruları dahilinde verilen yanıtlar işleme alınmış ve konu kapsamında olmayan yanıtlar ve kodlar, araştırmaya dahil edilmemiştir. Bir sonraki aşamada ise tutarlılığı karşılaştırılmıştır. Son kısımda ise veriler üzerinde uzlaşa sağlanmış ve daha sonra veriler, bilgisayar ortamında tablolara yerleştirilerek sunulmuş ve yorumlanmıştır. Bu işlem sürecinde, uzman görüşü öncülüğünde verilerin kodlanarak anlamlı hale getirilmesi, temalarda uzlaşa sağlanması ve verileri karşılaştırma gibi işlemler, araştırmanın iç ve dış güvenilirliğine yöneliktir (Dey, 1993; Miles & Huberman, 1994).

Bulgular

Çalışmadan elde edilen bulgular, çalışmanın amaçlarından belirtilen sıraya uygun olarak sunulmuş, bulguların sunumunda tablo ve şekiller kullanılmıştır.

Bu araştırmada nicel bir veri aracı olan ilkökul öğrencilerinin okul mutluluğu ölçeğinden elde edilen verilerin normallik dağılımına bakılmış ve veriler, normal bir dağılım sergilediğinden analiz için parametrik test tekniklerinden bağımsız gruplar için t-testi ve betimsel istatistikler kullanılmıştır.

1. İlkokul öğrencilerinin okula yönelik mutlulukları cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Sorusu doğrultusunda yanıt aranmış ve bunun neticesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. İlkokul öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik puanları, tablo 2, 3 ve 4'te sunulmuştur.

Tablo 2. İlkokul Öğrencilerinin Okul Mutluluk Ölçeğine İlişkin Betimsel Sonuçları

	N	X	SS	SD
3. sınıf	97	3.6531	.50020	.03573
4. sınıf	99	4.1123	.61258	.04896
Toplam	196			
Erkek	101	7.4847	.60105	.05579
Kız	95	7.9335	.68301	.05983
Toplam	196			

Tablo 2'de betimsel sonuçlara yer verilmiştir. Bu sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, araştırmaya toplam 196 öğrenci katılım göstermiştir. Sınıf düzeyi ve cinsiyete göre değerlendirildiğinde, öğrencilerin aritmetik ortalama değerleri, standart sapma ve standart hata değerleri arasında büyük bir farklılık çıkmamıştır.

Tablo 3 ve 4'te öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar İçin t-testi Sonuçları

	N	SS	SD	t	p
Kız	95	.79	.648	.962	.57
Erkek	101	.77	.698		

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğrencilerin, bağımsız gruplar için t-testi sonuçlarına göre anlamlı farklılık oluşmamıştır ($t=.96, p=.57$). Bu bulgular doğrultusunda, cinsiyete göre ilkökul öğrencilerinin okula yönelik mutlulukları arasında anlamlı bir farklılık oluşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4. Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar İçin t-testi Sonuçları

	N	SS	SD	t	p
3. Sınıf	97	.50	.548	.539	.70
4. Sınıf	99	.52	.569		

Tablo 4'te bulgular değerlendirildiğinde, sınıf düzeyine göre öğrencilerin bağımsız gruplar için t-testi sonuçları arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır ($t=.539, p=.70$). Bu bulgular doğrultusunda, sınıf düzeyleri farklı olan öğrencilerin okula yönelik mutluluklarının benzer olduğu yorumlanabilir.

Görüşme formunda yer alan sorulara ilişkin bulgular

3. İlkokul öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri nelerdir? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu bölümde öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri belirtilmiştir. Ayrıca araştırmanın alt sorularına göre sırayla yanıt aranmıştır.

a) Okulda sizi en çok mutlu eden şeyler nelerdir. Örnek veriniz? Sorusu doğrultusunda yanıt aranmış ve bunun neticesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Okul Mutluluğuna Yönelik Düşünceleri

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	f
4. Sınıf	Erkek	Futbol oynamak	31
		Okul arkadaşlarıyla vakit geçirmek	17
		Kütüphane	2
		Dersin kaynaması	1
		Öğretmenin davranışı	1
		Ders çalışmak	1
		Etkinlik yapılması	1
		Toplam	54
	Kız	Arkadaşlarla zaman geçirmek	19
		Yarışmalar-etkinlikler	7
		Ders çalışmak	7
		Öğretmen davranışı	5
		Yüksek not almak	2
		Kütüphane	2
Futbol oynamak		2	
	Dersin boş geçmesi	1	
	Toplam	45	

Tablo 5'te veriler değerlendirildiğinde, erkek ve kız öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşüncelerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerinin erkek öğrencilerinden farklı olarak “sınavda yüksek not alma” şeklinde yanıt verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri içerisinde en çok “oyun oynamak ve arkadaşlarıyla zaman geçirmek” olduğu ortaya çıkmıştır. Yani öğrenciler, okulda oyun oynadıkları zaman ve arkadaşlarıyla vakit geçirdiklerinde kendilerini mutlu hissettiklerini açıklamışlardır.

Tablo 6. Öğrencilerin Okul Mutluluğuna Yönelik Düşünceleri

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	f
3. Sınıf	Erkek	Arkadaşlarla oyun oynamak	31
		Kitap okumak	7
		Öğretmenin davranışı	4
		Etkinlik-yarışmalar	3
		Geziye gitmek	1
		Yüksek not almak	1
		Toplam	47
Kız	Arkadaşlarla oyun oynamak	19	
	Öğretmenin davranışı	11	
	Geziler	10	
	Etkinlik-yarışma	10	
	Yüksek not almak	10	
	Ders işlemek	6	
	Masal dinlemek	2	
	Toplam	68	

Tablo 6'da veriler incelendiğinde, 3. sınıf erkek ve kız öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşüncelerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerinin okula yönelik düşünceleri içerisinde “sınavda yüksek not alma, geziye ve pikniğe gitmek, etkinlik-yarışmalarına katılmak” şeklinde vermiş oldukları yanıtların erkek öğrencilerin yanıtlarından farklıdır. Kız öğrencilerine göre okul mutluluğunda öğretmen davranışının önemli bir

yer edindiği söylenebilir. Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri içerisinde en çok “oyun oynamak ve arkadaşlarıyla zaman geçirmek” olduğu tespit edilmiştir.

b-) Okulda sizi en çok mutlu eden olay neydi? Örnek veriniz? Sorusu doğrultusunda yanıt aranmış ve bunun neticesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencileri Okulda En Çok Mutlu Eden Olaylar

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
4. Sınıf	Erkek	Oyun oynamak	24
		Ders işlemek	13
		Geziler	12
		Okulun tatil olması	3
		Okul çıkışı	1
		Yarışmayı kazanmak	1
		Toplam	54
	Kız	Arkadaşlarla vakit geçirmek	19
		Ders çalışmak	7
		Yarışmalar-etkinlikler	7
		Öğretmenin davranışı	5
		Yüksek not almak	2
		Kütüphane	2
		Futbol oynamak	2
Dersin boş geçmesi	1		
Toplam	45		

Tablo 7’de veriler değerlendirildiğinde, erkek öğrencilerini okulda en çok mutlu eden durumlar “oyun oynamak, ders işlemek ve gezi-piknik etkinliklerine” katılmak olduğu belirlenmiştir. Kız öğrencilerini okulda en çok mutlu eden durum ise “arkadaşlarla vakit geçirmek” olduğu söylenebilir. Kız öğrencilerini mutlu eden durumlardan birisi de “öğretmen davranışı” olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kendilerini mutlu hissettikleri durumlar arasında “Sınavda yüksek not almak, kütüphanede vakit geçirmek ve dersin boş geçmesi” olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencileri Okulda En Çok Mutlu Eden Olaylar

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
3. Sınıf	Erkek	Arkadaşlarla oyun oynamak	31
		Kitap okumak	7
		Etkinlik-yarışmalar	4
		Öğretmenin tutumu	3
		Yüksek not almak	1
		Geziye gitmek	1
		Toplam	47
	Kız	Öğretmenin tutumu	11
		Oyun oynamak	10
		Geziler	10
		Etkinlik-yarışma	10
		Yüksek not almak	10
		Arkadaşlarla zaman geçirmek	9
		Ders işlemek	6
		Masal dinlemek	2
		Toplam	68

Tablo 8’de veriler incelendiğinde, erkek öğrencilerine göre “arkadaşlarla oyun oynamak” okulda en çok mutlu oldukları bir durumdur. Kız öğrencilerine göre ise okulda en çok mutlu eden olayın “arkadaşlarla vakit geçirmek, öğretmen tutumu, oyun oynamak, gezi-piknik yapmak, etkinlik-yarışma yapmak ve sınavdan yüksek not almak” olduğu saptanmıştır. Kız öğrencileri ile erkek öğrencilerin yanıtlarının benzer olduğu görülmüştür.

c-) Okulunuzda en çok neler yaparak güzel zaman geçiriyorsunuz?. Sorusu doğrultusunda yanıt aranmış ve bunun neticesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilere Göre Okulda Güzel Zamanlara İlişkin Olaylar

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
--------------	----------	------------	---

4. Sınıf	Erkek	Oyun oynamak	39
		Arkadaşlarla zaman geçirmek	9
		Ders çalışmak	8
		Satranç oynamak	2
		Tenis oynamak	2
		Halk oyunları oynamak	2
		Toplam	62
	Kız	Arkadaşlarla sohbet etmek	24
		Ders çalışmak	7
		Resim çizmek	5
		Satranç oynamak	3
		Halk oyunları oynamak	4
		Tenis oynamak	2
		Toplam	45

Tablo 9’da veriler değerlendirildiğinde, 4. sınıf erkek ve kız öğrencilerinin okulda güzel zaman geçirmeye yönelik düşüncelerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Özellikle öğrenciler “oyun oynayarak ve ders çalışarak” okulda güzel zaman geçirdiklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerinin erkek öğrencilerden farklı olarak okulda resim çizerek güzel zaman geçirdiklerinde kendilerini daha mutlu hissettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 10. Öğrencilere Göre Okulda Güzel Zamanlara İlişkin Olaylar

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
3. Sınıf	Erkek	Arkadaşlarla sohbet etmek	27
		Ders çalışmak	6
		Etkinlik yapmak	4
		Resim yapmak	4
		Şarkı söylemek	2
		Kitap okumak	2
		Deney yapmak	2
	Toplam	47	
	Kız	Arkadaşlarla oyun oynamak	23
		Ders çalışmak	8
		Şarkı söylemek	7
		Resim yapmak	7
		Etkinlik yapmak	4
		Kitap okumak	5
Toplam		54	

Tablo 10’da veriler değerlendirildiğinde, 3. sınıf erkek ve kız öğrencilerinin okulda güzel zaman geçirmeye yönelik düşüncelerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Özellikle öğrenciler, “arkadaşlarla oyun oynayarak, resim yaparak ve ders çalışarak” okulda güzel zaman geçirdiklerinde, mutlu olduklarını ve okulu daha çok sevdiklerini açıklamışlardır.

d-) Mutlu okul neye benzer? Sorusu doğrultusunda yanıt aranmış ve bunun neticesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilere Göre Mutlu Okulun Neye Benzediğine İlişkin Veriler

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
	Erkek	Eğlence	28
		Huzur	13
		Sevgi ve saygı	2
		Güzel bir ev	2
		Arkadaş	2
		Kavgasız bir yer	1
		Kar tanesi	1
		Orman	1
		Cennet evi	1

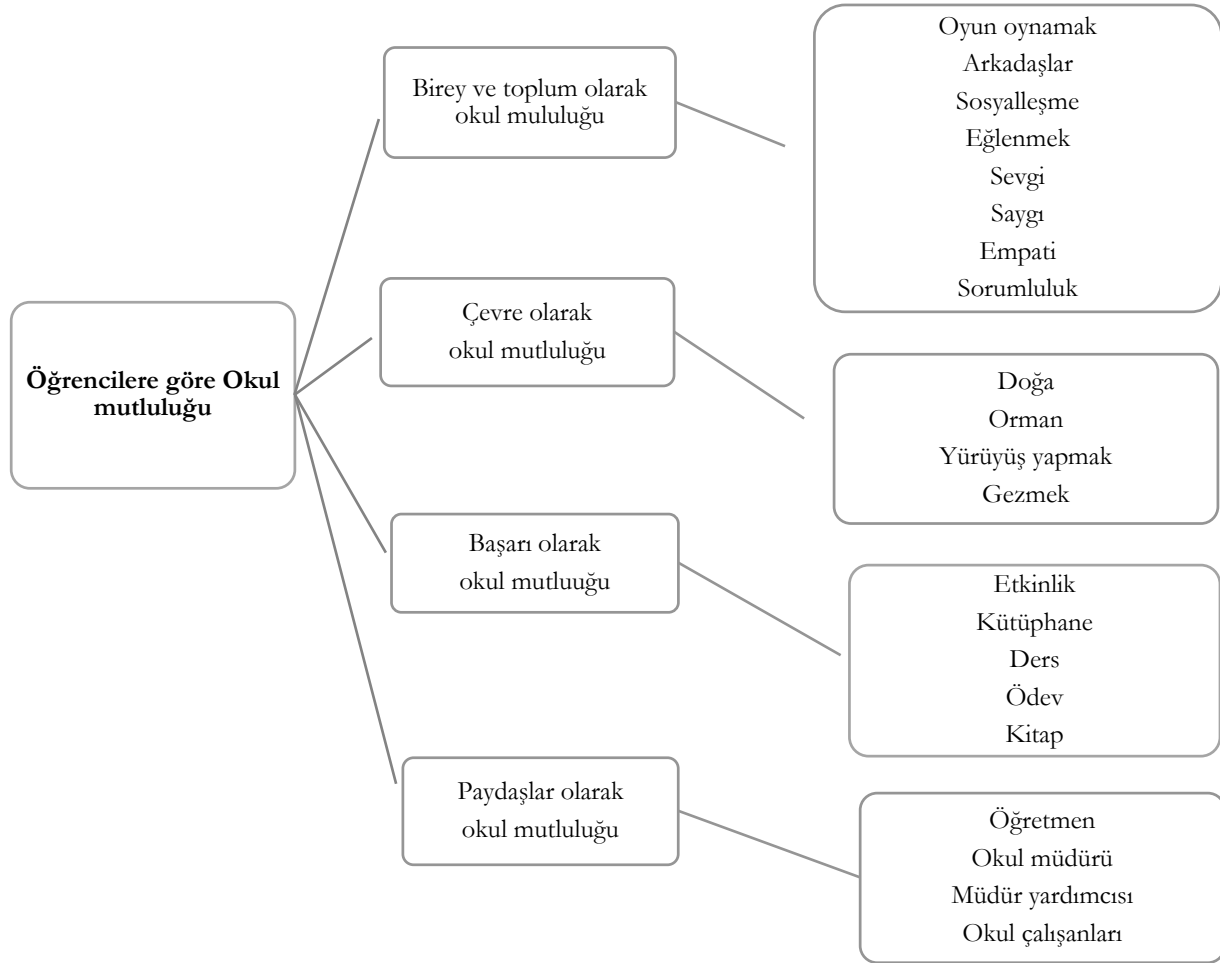
		Özgürlük	1
		Toplam	52
4. sınıf	Kız	Arkadaş	10
		Öğretmen	6
		Sevgi-saygı	5
		Oyun	4
		Etkileyici bir ev	3
		Sevinç	2
		Cennet	2
		Sorunsuz bir yer	1
		Toplam	33

Tablo 11’de veriler incelendiğinde, erkek öğrencilerine göre mutlu okul, eğlenceli olan bir yere benzetmişlerdir. Kız öğrencileri ise mutlu okulu, “arkadaşa” benzetmişlerdir. Öğrenciler mutlu okulu, spesifik olarak “ormana, kar tanesine, cennet evine ve özgürlüğe” benzetmişlerdir.

Tablo 12. Öğrencilere Göre Mutlu Okulun Neye Benzediğine İlişkin Veriler

Sınıf düzeyi	Cinsiyet	Düşünceler	F
3. Sınıf	Erkek	Eğlenceli	28
		Lunapark	13
		Ders	1
		Sevgi-saygı	1
		Kitap	1
		Güzel bir ev	1
		Huzur	1
		Çikolatalı pasta	1
		Öğretmen	1
		Toplam	48
	Kız	Eğlenmek	13
		Oyun	9
		Öğretmen	9
		Güzel bir ev	7
		Huzur	6
		Sevgi ve saygı	6
		Bilgi edinmek	4
		Meyve	5
		Kitap	4
		Pasta	3
Kedi-köpek	3		
Pasta	3		
Herşey	2		
Gökkuşluğu	1		
Toplam	75		

Tablo 12’de yer alan veriler incelendiğinde, 3. sınıf erkek ve kız öğrencilerine göre mutlu okul, eğlenceli bir yere benzemektedir. Burada dikkat çeken nokta 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin mutlu okulu, en çok eğlenceli bir yere benzetmiş olmalarıdır. Öğrenciler, aynı okulda öğrenim gördükleri için ve benzer etkinliklerin uygulandığı bir okul ortamında bulduklarından dolayı bu şekilde düşünmüş olabilirler. Erkek öğrencilerine göre mutlu okul, lunaparka benzemektedir. Kız öğrencileri ise mutlu okulu öğretmene benzetmişlerdir. Öğrenciler mutlu okulu, spesifik olarak “gökkuşluğu, meyve, pasta ve kedi-köpeğe” benzetmişlerdir. Bu açıklamalar doğrultusunda şu yorumlar yapılabilir: Okul mutluluğu eğitim sisteminin başarıya ulaşması için önemlidir. Söz konusu çocukların, bireysel, sosyal, psikolojik ve çevresel faktörlerden dolayı okulda mutlu olmalarını etkilemektedir. Bu nedenle çocukların mutlu olmalarını destekleyecek etkinlikler, eğlenceler, okul dışı öğrenme ortamları, öğretmenlerin olumlu tutum ve davranışları gibi faktörlerden dolayı çocuklar, okulda kendilerini iyi, mutlu ve rahat hissedebilir. Çünkü çocukların, toplumsallaşmasında ve sosyalleşmesinde okulda mutlu olmalarının önemli bir etkisi vardır.

Şekil 2. Öğrencilere göre okul mutluluğu

Şekil 2’de veriler incelendiğinde, ilkokul öğrencilerinin düşünceleri doğrultusunda okul mutluluğu ile ilgili 4 kategori ortaya çıkmıştır. Bu kategorilere bakıldığında, birey ve toplum olarak okul mutluluğu, çevre olarak okul mutluluğu, başarı olarak okul mutluluğu, paydaşlar olarak okul mutluluğudur. Birey ve toplum olarak okul mutluluğu altında bulunan kodlar: Oyun oynamak, arkadaşlar, sosyalleşme, eğlenmek, sevgi, saygı, empati ve sorumluluk şeklindedir. Çevre olarak okul mutluluğu: Doğa, orman, yürüyüş yapmak ve gezmek olarak belirtilmiştir. Başarı olarak okul mutluluğu: Etkinlik, kütüphane, ders, ödev ve kitap ismiyle kodlanmıştır. En son paydaşlar olarak okul mutluluğu: Öğretmen, okul müdürü, yardımcıları ve okul çalışanları, mutlu bir okulun bileşenleri olarak kategorileştirilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik görüş ve düşünceleri olumlu olduğu görülmektedir. Özellikle okul ortamında arkadaşlarıyla güzel bir vakit geçirmek, öğretmenlerle iyi ders işlemek, derslere çalışmak, etkinlikler yapmak ve eğlenmek gibi konular hakkında daha çok açıklamalarda bulunmuşlardır. Bu açıklamalardan hareketle öğrencilerin okul mutluluğu ile ilgili olarak nicel ve nitel verilerden elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, okul mutluluklarının cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı belirlenmiş ve öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşüncelerinin benzer ve olumlu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri, dört tema altında toplanmıştır. Öğrencilerin yanıtlarına göre mutlu okul, birey, toplum, çevre, başarı ve paydaşlar etrafında şekillenir. Bu bileşenlerin hepsi çocukların mutlu bireyler olmasında etkilidir. Çünkü çocuklar, çevrelerinde ilgi gördüklerinde, sevildiklerinde, sosyal etkinliklere katılımları desteklendiğinde ve başarılı olduklarında kendilerini daha mutlu hissedebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma bulgularından hareketle bazı sonuçlara ulaşılmış ve ilgili literatür sonucunda tartışılmıştır. Bu çalışmada ilkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeğinden elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin okul mutlulukları, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Ayrıca aritmetik ortalama, standart sapma ve standart hata değerleri arasında da farklılıklar oluşmamıştır. Genel olarak

yorumlandığında öğrencilerin okula yönelik mutlulukları pozitif yöndedir. Yapılan bir araştırma sonucuna göre okulu seven öğrencilerin okulda mutlu oldukları ve bunun cinsiyete göre büyük bir farklılık yaratmadığını belirtmesi (Ireson & Hallam, 2005) bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri değerlendirildiğinde, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşüncelerinin yapıcı ve olumlu olduğu belirlenmiştir. Erkek ve kız öğrencilerinin okul mutluluğuna yönelik düşüncelerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerinin erkek öğrencilerden farklı olarak sınavda yüksek not aldıklarında kendilerini daha mutlu hissettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin okul mutluluğuna yönelik düşünceleri içerisinde en çok “oyun oynamak ve arkadaşlarıyla zaman geçirmek” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bazı öğrencilerin, “ders çalışmak, sosyal etkinliklere katılmak” şeklinde yanıtlar verdikleri de belirlenmiştir. Yani öğrenciler, okulda sosyal ve kültürel etkinliklere katıldıkları zaman kendilerini daha çok mutlu hissettiklerini açıklamışlardır.

İlkokul öğrencilerinin düşünceleri doğrultusunda okul mutluluğu ile ilgili 4 kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler; birey ve toplum olarak okul mutluluğu, çevre olarak okul mutluluğu, başarı olarak okul mutluluğu, paydaşlar olarak okul mutluluğudur. Öğrencilere göre okul ortamında arkadaşlarıyla güzel bir vakit geçirmek, öğretmenlerle iyi ders işlemek, derslere çalışmak, etkinlikler yapmak ve okulda eğlenmeleri, okul mutluluklarını etkileyen faktörler arasındadır. Özellikle sınıf ve okul dışında yapılan etkinlik çalışmalarının, öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ders dışı yapılan sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin, öğrencileri heyecanlandığı ve öğrencilerin bu etkinliklerde mutlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fidan (2020) tarafından yapılan bir çalışmaya göre öğrenciler, en çok oyun oynama, arkadaşları ve öğretmenleri ile ilişki kurdukları zaman kendilerini daha mutlu hissetmişlerdir. Bununla beraber öğrenciler, eğlenceli derslere katıldıklarında ve beceri atölyelerinde geçirdikleri zaman diliminde mutlu oldukları görülmektedir. Öğrencilerin bu açıklamalarından anlaşıldığı üzere mutluluğu çoğu zaman duygusal bağlamda ele aldıkları görülmektedir. Döş (2013) tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını daha çok duygusal bağlarla açıklamak mümkündür. Özellikle öğrenciler; arkadaş ilişkileri ve eğlenceli ders etkinliklerini mutlu okulla özdeşleştirmişlerdir. Ünüvar, Çalışandemir, Tagay & Amini (2015) tarafından yapılan okul mutluluğu çalışmasına göre okul ortamının sosyal ve kültürel faaliyetlerle zenginleştirmek çocukların okula yönelik mutluluklarını olumlu etkilediğini belirtmesi bu çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler, okulda en çok oyun ve etkinliklere katıldıkları zaman mutlu olduklarını ifade etmişlerdir. Çünkü oyun, çocuğun dünyasını kapsayan eğlenceli etkinliklerdir. Millî Eğitim Bakanlığının 10/7/2019 tarihli yönetmelik değişikliği ile teneffüsleri 15 dakikaya çıkarmış olması bu kapsamda ele alınabilir. Teneffüs saatlerinin uzatılması ile oyun ve eğlence süreleri uzayan öğrencilerin okulda kendilerini daha mutlu hissedebilir. Bu sonuçlardan da anlaşıldığı üzere öğrencilerin okul mutluluğunu etkileyen çevre, toplumsal ve bireysel faktörlerin varlığı dikkat çekicidir. Okulda çocukların mutluluklarını etkileyen faktörler arasında çevresel, psikolojik, sosyal ve bireysel etkenlerin olduğunu belirtmeleri (Engels, Aelterman, Petegem & Schepens, 2004) bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bir diğer araştırma sonucuna göre ilkökul çocukları, aile ve arkadaşlarıyla vakit geçirdiklerinde, çeşitli aktivitelere katıldıklarında kendilerini mutlu hissettiklerine yönelik açıklamalar yapmaları (Nairn, Duffy, Sweet, Swiecicka & Pope, 2011) bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Bu araştırmanın sonuçlarından biri de öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını etkileyen etmenler arasında yarışmalara katılmak, spor faaliyetlerine katılmak ve ders çalışmak adlı sonuçların ağırlığı dikkat çekicidir. Özellikle okulda yapılacak olan çalışmaların işbirliği içinde yapılması öğrencileri daha fazla motive edeceği, öğrencilerin birbiri ile yarıştırmamasından ziyade birlikte çalışmaları, öğrencileri mutlu edeceği ve ayrıca öğrenciler için okulların sıkıcı bir alan olmaktan ziyade bir yaşam alanı olması, böylelikle öğrencilerin daha mutlu olacağı söylenebilir. Öğrencilerin desteklendiği, teşvik edildiği, tatmin edici geri dönütlerin olduğu bir sınıf ortamında kendilerini daha mutlu hissettikleri görülmektedir (Ireson & Hallam, 2005). Öğrencilerin okulda bir birey olarak kendilerini değerli hissetmelerini ve demokratik bir okul kültürünün oluşmasında (Sarı & Cenkseven, 2008) okul mutluluğu önemli bir etkidir.

Eğitimcilerin okul ortamındaki davranışları, öğrencilerin mutlu veya mutsuz olmalarında etkili olabileceği unutulmamalı, öğrencilerle sağlıklı iletişim kurmalı ve öğrencilerin okula yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlamalıdır. Bu bağlamda okul yönetimi de öğrencinin okul ortamında mutlu olması için gerekli düzenlemeleri yapmalı ve öğrencilerin okula yönelik olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olmalıdır. Engels, vd., (2004) yaptıkları araştırmaya göre çocukların okul mutluluğunun oluşmasında bireysel ihtiyaçlar kadar okulda gördükleri eğitim ve öğretmen tutumlarının da etkili olduğu belirtilmiştir. Aileler ise çocuklarından yüksek beklentiler içerisinde olmamalı, çalışma konusunda baskıcı bir tutum sergilememeli, çocuklarının değerli ve önemli olduklarını onlara her zaman hissettirmelidirler (Kaya & Sezgin, 2017).

Bu araştırmanın sonuçları ışığında şu öneriler yapılabilir: İlgili çalışma konusundan yola çıkılarak farklı sınıf düzeylerinde uygulanabilir ve sonuçları karşılaştırılabilir. Öğrencilerin okul ortamında mutluluğunu destekleyecek faaliyetler artırılabilir. Okul ortamı, pozitif psikolojik aktivitelerle desteklenebilir. Öğrenci, öğretmen ve veli işbirliği sayesinde, öğrencilerin okula yönelik mutluluklarının daha enerjik, canlı ve olumlu olmasına katkı sağlayacağı önerilmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik aktivitelerin yapılması öğrencilerin okula yönelik mutluluklarını destekleyebilir. Okulların fiziksel yapılarının iyileştirilerek öğrencilerin sportif etkinlik yapmaları ve arkadaşlarıyla daha fazla zaman geçirmeleri sağlanması önerilmektedir.

Kaynakça

- Adler A. & Seligman, M. (2018). *Chapter 4 on positive education*. 2018 World Happiness Report.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, N. (2004). Öğretmenlerin geliştirilmesi ve etkili öğretmen davranışları. *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(16), 103-120.
- Creswell, J.W. (2006). *Understanding Mixed Methods Research*, (Chapter 1). Available at: http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf.
- Demirel, M. (2010). İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sınıf rehberlik programının değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 45-60.
- Demirtaş, Z. (2010). Okul kültürü ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 35(158), 3-13.
- Dey, I. (1993). *Qualitative data analysis*. Routledge Taylor Francis Group.
- Döş, İ. (2013). Mutlu okul. *Eğitim ve Bilim*. 38(170). 266-280.
- Engels, N., Aelterman, A., Petegem, K. V., & Schepens, A. (2004). Factors which influence the well-being of pupils in flemish secondary schools. *Educational Studies*, 30(2), 127-143. doi: 10.1080/0305569032000159787
- Fidan, M. (2020). Mutlu okulun bileşenleri. *JRES*, 7(1), 107-123.
- Giacomoni, C. H., Souza, L. K. D. & Hutz, C. S. (2014). The concept of happiness in children. *Psico-USF*, 19(1), 143-153. doi: 10.1590/S1413-82712014000100014.
- Gökdemir, D. Ö. (2011). Mutluluk ve İktisadi Parametreler Üzerine Bir İnceleme. [Yayımlanmamış doktora tezi], İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Harter, S. (1983). Developmental perspectives on the self-system. In E. M. Hetherington (Ed.), *Socialization, personality, and social development*. 4(pp. 275–385). Wiley.
- Heizomı, H., Allahverdişpour, H., Jafarabadi, M. A. & Safaian, A. (2016). Happiness and its relation to psychological well-being of adolescents. *Asian Journal of Psychiatry*, 16, 55-60. doi: 10.1016/j.ajp.2015.05.037.
- Holder, M. D. & Coleman, B. (2008). The contribution of temperament, popularity, and physical appearance to children's happiness. *Journal of Happiness Studies*, 9(2), 279-302. doi:10.1007/s10902-007-9052-7
- Holder, M. D., & Callaway, R. J. (2010). Happiness in children: A review of the scientific literature. In A. Mäkinen & P. Hájek (Eds.), *Psychology of happiness* (pp. 51–70). Nova Science Publishers.
- IBM SPSS. (2022). *Statistical Package for the Social Sciences 24*. Erişim adresi: <https://www.ibm.com/tr-tr/products/spss-statistics-gradpack>.
- Ireson, J., & Hallam, S. (2005). Pupils' liking for school: Ability grouping, self-concept and perceptions of teaching. *British Journal of Educational Psychology*, 75, 297- 311.
- Johnson, R. B. & Christensen, L. B. (2014). *Educational research: Quantitative, qualitative and mixed approaches*. MA: Allyn & Bacon.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi* (33. baskı). Nobel Yayın ve Dağıtım.
- Kaya A. & Sezgin, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin mutluluklarının eğitim stresi ve okul yaşam kalitesi tarafından yordanması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 245-264.
- Kırnık, D., Özkul R., Dönük, O., Altunhan, Y. & Altunkaynak, Y. (2021). Okul mutluluk-yaşam ölçeğinin geliştirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 603-627. DOI: 10.17679/inuefd.841270.
- Linley, P. A., Joseph, S., Harrington, S. & Wood, A. M. (2006). Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 3-16. doi: 10.1080/1743976050037279.
- Merriam, S. B. (2013). Görüşmelerin etkin yönetimi. (S. Turan, Çev. Ed.) *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir*

rehber. Nobel Akademik Yayıncılık.

- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis* (2. Edition). Sage Pub.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2019). Yönetmelik. MEB.
- Nairn, A., Duffy, B., Sweet, O., Swiecicka, J., & Pope, S. (2011). *Children's well-being in UK, Sweden and Spain: The role of inequality and materialism*. UNICEF UK/IPSOS MORI. Social Research Unit.
- Özbesler, C. & Duyan, V. (2009). Okul ortamında sosyal hizmet. *Eğitim ve Bilim*, 34(154), 19-25.
- Özdemir, Y., Hiçde, A. Y. & Sağkal, A. S. (2021). İlkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeğinin (İÇİOMÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Millî Eğitim*, 50(231), 111-127.
- Özer, A., Gençtanırım, D. & Ergene, T. (2011). Türk lise öğrencilerinde okul terkinin yordanması: Aracı ve etkileşim değişkenleri ile bir model testi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 302-317.
- Özgenel, M. & Bozkurt, B. N. (2020). Okul mutluluğunu yordayan bir faktör: öğretmenlerin politik becerileri, *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2).
- Salavera, C., Usán, P., Pérez, S., Chato, A. & Vera, R. (2017). Differences in happiness and coping with stress in secondary education students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 1310-1315. doi: 10.1016/j.sbspro.2017.02.215.
- Sarı, M. & Cenkseven, F. (2008). İlköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ve benlik kavramı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 5(2). Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>.
- Sezer, S. & Can, E. (2019). School happiness: A scale development and implementation study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 19(79), 167-190. doi: 10.14689/ejer.2019.79.8
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2022). *Mutluluk*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, [UNESCO]. (2016). Happy schools! A framework for learner well-being in the Asia-Pacific <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244140?posInSet=2&queryId=3a527f16-c5b3-463d-ab84-0ce82ce1edb9>.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, [UNESCO]. (2022). Happy schools, going global with the happy schools framework supporting holistic school happiness to improve teaching, learning and well-being. Paris. France.
- Ünüvar, D., Çalışandemir, Y. F., Tagay, Y. Ö. & Amini, F. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Mutluluk Algısı (Türkiye ve Afganistan Örneği) . *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,1(34), 1-22. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/19407/206378>.
- Weintraub, N. & Bar-Haim Erez, A. (2009). Quality of life in school (QoLS) questionnaire: Development and validity. *American Journal of Occupational Therapy*, 63, 724–731.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Detay Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, Y. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED SUMMARY

Happiness has a positive effect on people's life. Especially It can be said that happy people are more successful and energetic and their work performance is high. Because the concept of happiness has been identified as a sense that every person feels since the beginning of human history. In this context, both emotional and cognitive study was done to explain the concept of happiness. (Özgenel & Bozkurt, 2020) In the development of happiness of students towards school, Family environment and personality play an important role. According to a study, Teachers' behaviours has explained that there is a meaningful relationship between teacher student relationship on students' positive attitudes and behaviours towards school (Weintraub & Bor Haim Erez 2009). In view of these explanations, it can be said that their performance is high, they establish positive relation and they exhibit positive behaviours when they are happy at school. School happiness is of great importance not only for secondary or high-school students but also for primary school students. Therefore, this study aims to bring out primary school students' happiness towards school. There are studies on school happiness in the literature. it has been considered that especially children who are happy at school can be more successful on social relationship with their family at home and show positive behaviours in their circle of friends.

The aim of this study is to determine if there is a meaningful difference between primary school student' school happiness levels and to identify students' thoughts about their school happiness. For this purpose, the following questions have been tried to answer.

1. Does primary school students' happiness towards school differ significantly according to gender and grade level?
2. What are primary school students' thoughts towards school happiness?

The research was done according to mixed research design in which quantitative and qualitative data collection tools were used together in order to find out whether there is a significant difference on students' school happiness points according to gender and class level variant and to determine students' thoughts towards school happiness. The study group of the research consists of third and fourth grade primary school students in Yalova city centre in Turkey. 196 students have participated in this study.

In this study two different data collection tools were used. One of them is quantitative data measuring tool and the other one is interview method of qualitative data collection methods. School happiness scale which was developed by Özdemir, Hığde & Sağkal was used. In this study quantitative and qualitative data analysis were performed. In analysis of quantitative datas, the programme of SPSS 24.0 was used. While datas were analysing in SPSS, Descriptive statistics and t-test results for independent groups have been utilized. For analysis of qualitative data, content analysis was performed. When Analysis was done, firstly descriptive statistics were calculated and after the necessary checks have been provided, they have been presented and interpreted in tables.

It can be said that students' happiness towards schools is positive. In the light of these findings any significant difference didn't occur between primary school students' happiness points according to gender and class level. It has been seen that male and female students' thoughts towards school happiness are close each other. It has been seen that female students, unlike male students, have responded by getting high grades in the exam. It has been revealed that the students' thoughts on school happiness are mostly playing games and spending time with their friends. According to primary school students' thoughts, school happiness is grouped under three categories. These categories were created on the basis of students' thoughts on school happiness. According to students' thoughts, these categories are school happiness as an environment, school happiness as success" and school happiness as administrative. It can be said teacher's behaviour is important for female students.

Based on the results of this research, it is determined that third and fourth grade primary school students' thoughts about school happiness are positive. It has been seen that male and female students' thoughts towards school happiness are close each other. It has been concluded that female students unlike male students, have responded by getting high grades in the exam. It has been revealed that students' thoughts on school happiness are mostly playing games and spending time with their friends. It has been seen that some students have responded by studying and participate in such activities, they explain that they feel happier. Families should not expect too much and should not be repressive about studying and they should always make their children feel important and valuable (Kaya & Sezgin, 2017).

It is suggested that students do sporting activities by improving the physical structures of school and they spend much more time with their friends. It is thought that doing the work to be done in cooperation and lessons focused on activity will motivate the students more. It is considered that students will be happy if they work

together in cooperation rather than competing with each other. For students schools should be a living space rather than a boring place. Therefore, it is thought that students will be happier.

Similar research topics like this study can be applied at different grade levels and results can be compared. Activities that will support the happiness of students in school environment can be increased. The cooperation of student, teacher and parent contributes to the happiness of the students towards the school more energetic, lively and positive. Activities for out-of-school learning environment can support students' happiness towards school.